

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **L. K.**
t. č. ve VTOS ve Věznici Mírov, Mírov 27, 789 53
zastoupený advokátkou Mgr. Janou Zwyrtek Hamplovou,
sídlem Olomoucká 36, 789 85 Mohelnice

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o přezkoumání rozhodnutí žalovaného č. j. MSP-30/2020-OPR-M/4 ze dne 1. 3. 2024,
ve věci žádosti o posečkání úhrady nákladů trestního řízení,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. České republice se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou ze dne 12. 4. 2024, doplněnou podáním ze dne 22. 11. 2024, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. MSP-30/2020-OPR-M/4 ze dne 1. 3. 2024, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě č. j. 5600016019 ze dne 13. 8. 2019. Prvostupňovým rozhodnutím nebylo vyhověno žádosti

žalobce o posečkání nedoplatku, který má na úhradě nákladů trestního řízení; tyto náklady mu byly uloženy k zaplacení usnesením Krajského soudu v Ostravě č. j. 50 T 1/2019-421 ze dne 3. 5. 2019.

Žaloba a její doplnění

2. Žalobce v žalobě uvedl, že věrohodným způsobem doložil svou nemajetnost a dovolával se ústavní ochrany vlastnického práva. V doplnění žaloby pak uvedl, že neprodlená úhrada pohledávky vůči státu je z jeho strany nemožná, a to z důvodu zdravotního stavu i nedostatku pracovních příležitostí ve věznici; uvedl též, že po dobu výkonu trestu není vyhlídka na zlepšení jeho finanční situace. Po propuštění z výkonu trestu by se jeho situace mohla zlepšit (jeho kvalifikace a nárok na starobní důchod) a mohl by uhradit dluh, pokud by nedocházelo k jeho sankčnímu navyšování. Žalobce žádal o posečkání z důvodu uvedeného v § 156 odst. 1 písm. a), popř. písm. d) zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů. Závažnou újmu, kterou by žalobci způsobila neprodlená úhrada, lze spatřovat v násobném zvýšení jeho původní pohledávky z důvodu, že žalobce je ve výkonu trestu odnětí svobody, jehož konec je stanoven na 3. 9. 2029. Na přelomu let 2025/2026 by mohl být podmíněně propuštěn, neboť má dosud 8 pochval a žádné kázeňské tresty; na podmíněné propuštění není sice právní nárok, ale pokud by byl žalobce dříve propuštěn, mohl by začít dříve splácet. Žalovaný ve svém rozhodnutí nepodložil své tvrzení, že vzhledem k množství a výši pohledávek žalobce není reálná vyhlídka, že jeho situace bude překlenuta.

Vyjádření k žalobě

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 11. 12. 2024 navrhl zamítnutí žaloby. Žalovaný uvedl, že splnění zákonných podmínek podle § 156 daňového řádu se posuzuje v rámci správního uvážení, přičemž správce daně musí především zvážit, zda je reálné, že dlužná částka bude skutečně po skončení doby posečkání uhrazena. Správce daně vycházel z přípisu žalobce ze dne 9. 7. 2019, ve kterém žalobce mimo jiné uvedl, že je zcela nemajetný a má vedle předmětného dluhu další dluhy, které zůstávají rovněž nesplaceny. Pokud se týče namítané ochrany vlastnického práva pak toto právo má i své ústavní limity, a to právě v oblasti práva daňového. Žalovaný dále uvedl, že žalobce byl odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody na 11 let a je zcela nemajetný. Maximální možná doba posečkání činí 6 let, a tak by žalobce celou dobu posečkání strávil ve výkonu trestu odnětí svobody, kde nemá z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a neexistence vhodné práce možnost uspořít finanční prostředky. S případným podmíněným propuštěním nelze dopředu kalkulovat, neboť rozhodování o něm není v kompetenci správce daně a není na něj právní nárok. Na straně žalobce neexistuje žádná, byť minimální záruka plnění – uhrazení dlužné částky. Skutečnost, že dlužná částka bude navyšována o úrok z prodlení, je ze zákona vyplývajícím nutným důsledkem žalobcova prodlení. Pokud žalobce v žalobě namítá, že žalovaný ve svém rozhodnutí nijak nerozvádí tvrzení o velkém množství a výši žalobcových pohledávek, tak žalovaný k tomu uvádí, že množství a výši pohledávek doložil správcí sám žalobce ve svém formuláři ze dne 9. 7. 2019. Žalobce tam uvedl dluh vůči Moneta Bank ve výši 550 000 Kč a soudní výlohy ve výši 300 000 Kč a „další menší výlohy“.

Postup krajského soudu

4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Obě strany souhlasily s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Skutková zjištění

5. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce byl jakožto odsouzený rozsudkem Krajského soudu v Ostravě č. j. 50 T 1/2019-400 ze dne 4. 4. 2019 pravomocně uznán vinným; následně mu byla usnesením téhož soudu č. j. 50 T 1/2019-421 ze dne 3. 5. 2019 uložena povinnost nahradit státu nákladu trestního řízení paušální částkou 13 000 Kč do patnácti dnů od doručení tohoto usnesení na účet Krajského soudu v Ostravě. Dne 21. 6. 2019 žalobce požádal o „strpení se splatností“ pohledávky. V podání ze dne 9. 7. 2019 žalobce uvedl skutečnosti, které podle něj osvědčovaly splnění podmínek pro posečkání; uvedl v něm, že je ve výkonu trestu odnětí svobody, není zaměstnán, nevlastní majetek a je zatížen množstvím dalších exekucí ve výši cca 1 000 000 Kč (z toho 500 000 Kč dluží Moneta Money Bank a 300 000 Kč na soudních výlohách). Rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě č. j. 5600016019 ze dne 13. 8. 2019 nebylo žalobcově žádosti o posečkání úhrady nákladů trestního řízení vyhověno. Prvostupňový orgán poukázal na skutečnost, že maximální možná doba posečkání činí 6 let, kdežto žalobce je odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody v délce 11 let. Přitom nemá dle svého vyjádření žádný majetek, má množství exekucí a ve výkonu trestu nepracuje. Uvedl, že na základě skutečností uvedených dlužníkem, nelze z ničeho dovodit, že by neprodlená úhrada daně znamenala pro dlužníka vážnou újmu. Prvostupňové rozhodnutí napadl žalobce odvoláním ze dne 21. 8. 2019. Napadeným rozhodnutím bylo odvolání zamítnuto; rozhodnutí nabylo právní moci 2. 4. 2024.

Posouzení věci soudem

6. Podstatou projednávaného sporu je otázka, zda byly naplněny podmínky § 156 daňového řádu pro povolení posečkání úhrady nákladů trestního řízení žalobcem.
7. Podle § 156 odst. 1 daňového řádu může správce daně na žádost daňového subjektu nebo z moci úřední povolit posečkání úhrady daně, popřípadě rozložení její úhrady na splátky a) pokud by neprodlená úhrada znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu, b) pokud by byla ohrožena výživa daňového subjektu nebo osob na jeho výživu odkázaných, c) pokud by neprodlená úhrada vedla k zániku podnikání daňového subjektu, přičemž výnos z ukončení podnikání by byl pravděpodobně nižší než jím vytvořená daň v příštím zdaňovacím období, d) není-li možné vybrat daň od daňového subjektu najednou, nebo e) při důvodném očekávání částečného nebo úplného zániku povinnosti uhradit daň.
8. Ze shora uvedeného textu zákona plyne, že rozhodnutí o žádosti o posečkání daně je výsledkem správního uvážení. Zákon stanoví pět alternativních skutkových podstat, kdy splnění alespoň jedné z nich vede správce daně k následné úvaze, zda za dané situace může posečkání daně vést k dosažení cíle správy daní, jímž je především zabezpečení úhrady daně. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j. 3 Afs 74/2014-29 ze dne 4. února 2015 zdůraznil, že „*institut posečkání úhrady daně, popřípadě rozložení její úhrady na splátky (§ 156 daňového řádu) je beneficiem ze strany státu, které je poskytováno v případě splnění stanovených podmínek. Správce daně je při rozhodování o žádosti o posečkání vázán návrhem daňového subjektu. Ten je tedy povinen tvrdit ve své žádosti relevantní důvody pro posečkání a současně ke svým tvrzením předložit důkazní prostředky. Důkazní povinnost zde leží na žadateli, který se beneficia při úhradě daně domáhá. Správce daně je povinen vycházet při posouzení žádosti z náležitě zjištěného skutkového stavu. Vychází přitom především z tvrzení a důkazních prostředků obsažených v žádosti a nepochybně může vzít v úvahu i skutečnosti zřejmé z daňového spisu žadatele. Jestliže má však správce daně i po zohlednění obsahu spisu pochybnosti o údajích, které mu žadatel poskytl či má za to, že důvody žádosti nebyly prokazatelně doloženy, není povinen žadateli sdělit, že*

neunesl důkazní břemeno, příp. jej vyrozumět o tom, jaké důkazní prostředky by měl ke své žádosti předložit. Využití možnosti požádat o beneficium při úhradě daně je výhradně v dispozici daňového subjektu a je tudíž plně na něm, aby svoji žádost komplexně zdůvodnil a předložil k uvedeným důvodům nezbytné důkazní prostředky. Daňový subjekt tak nese riziko, že pokud nedoloží svá tvrzení uvedená v žádosti, bude správce daně nucen žádost zamítnout. Daňovému subjektu však nic nebrání v tom, aby následně o posečkání úhrady daně opětovně požádal a nezbytné důkazní prostředky s touto žádostí již předložil.“

9. V nyní projednávané věci žalobce výslovně neuvedl, pod kterou skutkovou podstatu v písmenech a)-e) citovaného § 156 daňového řádu podřazuje vyličení své situace, nicméně žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel po zhodnocení skutkových tvrzení žalobce z toho, že zde prvotní podmínka naplnění jedné z těchto podstat existuje, a přistoupil následně ke správní úvaze o smysluplnosti požadovaného posečkání daně.
10. Pokud se týče samotné správní úvahy, soud zdůrazňuje, že to byl žalobce, koho tížila povinnost tvrdit a prokazovat skutečnosti rozhodné pro posouzení jeho žádosti. V první řadě tak soud nemůže přihlížet ke skutečnostem, které žalobce poprvé vznáší až v žalobě a ke kterým se tudíž správní orgány vůbec nemohly vyjádřit, ani je vzít v potaz při svém správním uvážení. To se týká zejména tvrzení o průběhu jeho výkonu trestu odnětí svobody.
11. Pokud se týče samotného uvážení, zda by v žalobcově případě mohlo posečkání daně vést k efektivnímu a pro daňový subjekt méně zatěžujícímu splnění daňové povinnosti, soud se ztotožňuje s negativní odpovědí na tuto otázku, jak ji zformuloval žalovaný v napadeném rozhodnutí. A protože žalobní námitky zčásti zrcadlí námitky odvolací, odkazuje soud žalobce v podrobnostech na odůvodnění napadeného rozhodnutí, s nímž se ztotožňuje.
12. Jak vyplynulo ze samotných tvrzení žalobce, nebylo možno uvažovat o tom, že by náklady mohly být placeny z jeho odměny za práci ve výkonu trestu odnětí svobody; délka žalobcova trestu překračovala maximální zákonnou dobu posečkání, a tak nebylo možno uvažovat ani o platbě ze strany žalobce po ukončení trestu, přičemž s nenárokovým podmíněným propuštěním nemohly správní orgány předem kalkulovat. Navíc žalobce poukázal na výši a množství dalších žalobcových pohledávek; pokud žalobce namítá, že toto žalovaný nijak nerozvedl, pak soud uvádí, že sice by odůvodnění bylo úplnější, kdyby tyto skutečnosti žalovaný rozepsal, nicméně nejedná se o vadu, která by zasáhla právní sféru žalobce, neboť žalovaný v rozhodování, které se týkalo pouze žalobce, tímto stručným odkazem jen shrnul samotná tvrzení žalobce o jeho dluzích. Žalobce tak přesně věděl, o čem žalovaný v napadeném rozhodnutí mluví. Navíc se jednalo jen o podpůrný argument v úvaze žalovaného.
13. Protože v projednávané věci neexistovala žádná rozumně předvídatelná pravděpodobnost, že by posečkáním daně mohlo dojít k tomu, že by nastaly pro žalobce příznivější okolnosti, umožňující mu úhradu daně, žalovaný správně jeho žádosti nevyhověl.
14. Ze shora uvedených těchto důvodů soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Náklady řízení

15. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy procesně úspěšnému žalovanému v tomto řízení nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

16. Státu nebyla náhrada nákladů přiznána, neboť neúspěšný účastník byl osvobozen od soudních poplatků (§ 60 odst. 4 s. ř. s. *a contr.*).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 6. května 2025

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu